

Veel vragen tijdens webinar “(Weide)gras levert meer op dan melk”

‘Kies je eigen bedrijfssysteem en voer dat consequent uit’ was de boodschap van melkveehouder Tom Keuper tijdens de webinar op donderdagavond 9 april 2015. Tom heeft toegelicht hoe hij op zijn bedrijf met vertrappingsgevoelige rivierklei in Megchelen veel rendement uit beweiding haalt. De deelnemers aan het webinar stelden veel vragen over de kritische succesfactoren van zijn bedrijfssysteem. Niet te veel bijvoeren en gras kort af laten vreten waren belangrijke adviezen van Tom. Het merendeel van de ruim 40 deelnemers, waarvan vooral melkveehouders, adviseurs en onderzoekers, waren het eens met de stelling dat maximale grasproductie per ha belangrijker is dan hoge melkproductie per koe. Maar men gaf ook aan dat door afschaffing van de melkquotering beweiding meer in de knel komt door steeds meer grote koppels.

Keuzes maken

Tom maakt duidelijke keuzes. Het verhaal tijdens de webinar is opgebouwd rond drie pijlers (zie dia):

Het interview met Paul Galama, projectleider Amazing Grazing, vond plaats in deze volgorde van belang. De keuzes van Tom zijn een totaal bedrijfsconcept van een lang weideseizoen, met beweiden grasproductie stimuleren en de melklevering afstemmen op de grasgroei door afkalven in het voorjaar.

Grasproductie gemeten en uit Kringloopwijzer

De grashoogte wordt sinds 2,5 jaar gemeten. Afgelopen jaar 2014 was een goed grasjaar, de gemeten grasproductie was 13.900 kg ds per ha. De berekende grasproductie volgens de Kringloopwijzer was in dat jaar 13.460 kg ds per ha, wat aardig overeenkomt met de gemeten waarde. In het droge jaar 2013 en in het gemiddelde jaar 2012 was deze volgens de Kringloopwijzer respectievelijk 9.750 . en 11.200 kg ds per ha. De gemeten grashoogtes worden in de [tool "Feedwedge \(weidewig\)"](#) ingebracht. Dit geeft inzicht in de grasvoorraad en de grasbehoefte. Dit wordt ook gedaan door 17 andere melkveehouders in het project [Amazing Grazing](#). De deelnemers van de webinar waren het grotendeels eens met de stelling "Als je de grashoogtes niet meet kun je de beweiding ook niet managen". Beweiding geeft weliswaar beweidingsverliezen, maar stimuleert bij het juiste management ook de grasgroei. Op de vraag of de Flevolandse melkveehouders met 18 tot 20 ton ds per ha met alleen maaien ook met beweiding deze opbrengsten kunnen halen antwoord Tom: "Ja, dat kan, maar niet met een hoog niveau van bijvoeding, een hoog bijvoedings niveau leidt tot meer weideresten".

Kritische succesfactoren voor "Jaarrond beweiden"

Vorig jaar begin november werden koeien nog dag en nacht geweid en de laatste week tot 20 november alleen overdag. Dit jaar (2015) liepen de koeien op 20 februari al buiten. Tot 9 april is al 30 van de totaal 44 ha beweibare oppervlakte door de 115 melkkoeien beweid, waarbij de koeien dagelijks 4 tot 6 kg ds per dag uit weidegras opnamen. Veel vragen werden gesteld over de succesfactoren van beweiden. Tom benadrukt het maken van een consequent plan die begint in het najaar. Het is belangrijk een grasvoorraad te creëren voor beweiden door niet te maaien na medio augustus. Vervolgens start rond 1 oktober de laatste weideronde. Daarbij kom je dus niet meer terug op hetzelfde perceel. Dat heeft tot gevolg dat sommige percelen met lang gras de winter ingaan en op het eind van de winter al beweid kunnen worden. Eventueel risico van bevriezen van gras valt volgens Tom mee. De eerste succesfactor is dat door de bijgroei in oktober en november op deze weidepercelen in februari of maart al gestart kan worden met beweiden. De tweede succesfactor is het gras kort afgrazen tot 4 cm. Hiermee zorg je ervoor dat weiden in dienst staat van de grasgroei. Kort afgrazen lukt alleen als je niet teveel bijvoert. Dat is de derde succesfactor. Dat betekent dus ook dat je de focus niet moet leggen op een hoge

productie per koe. Als je meer melk wilt leveren, kun je beter meer koeien gaan houden, mits dat past in je totale bedrijfsopzet.

De cijfers

De meest efficiënte manier van omzetting van gras naar melk is volgens Tom via weidegras, want de kostprijs is bijna 10 eurocent per kg ds lager dan van kuil. Met gestandaardiseerde voer- en melkprijzen voor weidegras, kuil, mais en krachtvoer zijn de melkproducties per koe (inclusief gehalten) en rantsoenen omgerekend naar een "saldo per koe". Door deze standaardisatie kunnen de jaren 2012 t/m 2014 goed met elkaar vergeleken worden. Opvallend is dat ondanks de melkproductiedaling van 715 kg per koe in 2014 ten opzichte van 2013 het "saldo per koe" gelijk is gebleven. Dat komt door lage krachtvoerkosten en een goede melkprijs door hogere gehalten. In 2014 bestond het totale rantsoen gemiddeld over het hele jaar voor iets meer dan 50% uit weidegras, dat is opvallend hoog. Hetzelfde aantal koeien heeft meer gras gevreten dan de vorige jaren, terwijl ook nog eens de ruwvoorraad is gestegen in 2014. Dit bewijst des te meer dat 2014 een uitstekend grasjaar was. Voor een economische vergelijking met andere bedrijven is niet voor 2014 gekozen, maar voor 2012, omdat dat een meer representatief jaar is. Uit deze vergelijking met een andere groep praktijkbedrijven blijkt dat het bedrijf van Tom minder kosten per 100 kg melk heeft voor zowel (kracht)voer, machine en loonwerk als diergezondheid. Het totale voordeel van beweiden is € 4.8 per 100 kg melk ten opzichte van de vergelijkingsgroep. Een mooie prestatie, maar bedenk wel dat in de situatie zonder melkquotering melkveehouders meer zullen gaan kijken naar kengetallen per koe. Tom richt zich echter liever op goede prestaties per ha en daarbij scoort hij goed met beweiden en het geeft hem veel werkplezier.

De meningen

Slechts enkelen van de deelnemers aan de webinar is het eens met de stelling "Afschaffing van de melkquotering leidt tot meer beweiden". Deze voorstanders zijn het eens met het argument dat in dit tijdperk het streven gericht moet zijn op een lage kostprijs en daar zorgt beweiding juist voor. Echter de meerderheid is het niet eens met de stelling, omdat de veestapels groter worden wat ten koste gaat van beweiden. De komende jaren is de verwachting dat melkveehouders steeds meer te maken krijgen met schommelingen van de melkprijs en voerprijzen. Bij een lage melkprijs en hoge voerprijzen is beweiden aantrekkelijk. Bij het tegenovergestelde, namelijk een hoge melkprijs en lage voerprijzen, is bijvoeding aantrekkelijk. De vraag is of je de strategie aanpast aan deze prijsschommelingen. Tom geeft aan dat hij consequent de strategie zal volgen van weinig bijvoeren en daardoor een hoge grasproductie en grasbenutting wil realiseren. Ook heeft de nieuwe AMvB grondgebonden melkveehouderij geen gevolgen voor zijn bedrijfsstrategie. In deze AMvB van staatssecretaris Dijkema heeft zij ook aangegeven de ambitie van beweiden te verhogen van 70% naar 80%. De deelnemers van de webinar is gevraagd naar tips om dit te bereiken. Vooral meer aandacht voor kennisdoorstroming is genoemd, o.a. door ook te letten op ervaringen in het buitenland en meer webinars, maar ook een stimulans via de weidepremie.

Wacht niet te lang met koeien naar buiten

Tot slot gaf een groot deel van de melkveehouders aan dat de koeien al buiten lopen of volgende week naar buiten gaan. "Zorg dat je niet te laat bent" gaf Tom tot slot als advies.